

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

V. ÉVFOLYAM
301

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délibácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1924 DECEMBER HÓ 31

SZERDA

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
fele évre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1¹/₂ Dinár

A francia forradalom

legvéresebb korszakában volt egy különös passzió a társaságokban. Miniatur nyaktőlőket készítettek, de a bárd lezuhanása után nem vér ömlött alá, hanem valami édes, mámorító ital. Így játszottak, tréfáltak, kacérkodtak a halállal.

Ennek a játék-gilottinnak a képe tűnik fel mindanyiszor előttünk valahányszor a beogradi sajtóban valami megjelenik magyarországról. A cikkek írói kitűnő újságírók és bizonyára kivétel nélkül jóra való uriembernek mintha nem vennék komolyan és a mi véresen komoly sorsunkat. Olyanféle ítéletet mondanak a magyar nemzeti kisebbségekről, mint ha örülnünk kellene az „élvezett” jogoknak, s mintha mi volnánk adósai az államnak, amiért a földjén, a levegőben élhetnek. Nekünk a verejtékünk, s a vérünk hull, s ők szép szavak, oktató bölcselkedések kábitó italával szórakoznak, és akarnak bennünket is szórakoztatni.

Alig egy-két hang az igazság és őszinteség szavából. Alig néhány abszolút elismerése annak, hogy bár a jogok teljessége illet meg bennünket, ezeknek a jogoknak csak a látszat-morzsa juttatják számunkra.

Pedig az újságíróknak, a publicistáknak van érzéke a valóság iránt. Míg mások ködben élnek és a szenvedések és a jankajások, vihara elől a homokba dugják a fejüket, ők szembe néznek a realitással és a feketét nem látják fehérnek. Mégis úgy ítélnék némelyek, mintha bűnösök felett mondanának súlyos ítéletet, az enyhítő körülmények figyelembe vételével.

De nem lévén bűnösök, sőt ártatlanok lévén, sőt bűnök által elnyomottak és megaláztatott lévén, nem kérünk az enyhítő körülményekből. A juszticmord teljes igazságot és teljes elégtételt követel. Közbeeső, kompromisszumos kibontakozás nincs. Az egyéni szabadság, a közszabadság, a jogegyenlőség és törvényesség nem tűr megalkuvást. Ha elismerték, aminthogy senkisémet vitatja, vagy a jugoszlaviai magyar nemzet nemzetközi törvények és az alkotmány értelmében egyenlőjogi tagja és tényezője az államnak, akkor csak arról lehet szó, hogy valamennyi magyar a hitében, kulturájában, földjében, otthonában ép oly nyugodtan, szabadon és boldogan élhessen, mint bármelyik szláv polgára ez országnak.

A szláv sajtó azonban, bár látnia kell a mi igazunkat, úgy tesz, mintha csak egy igazság volna: a faji sovinizmus, aminek minden áron az igazság árán is érvényesülnie kell. Ez a szellem nevez bennünket jámborokat, türoket, törvénytisztelőket, lojális állampolgárokat uton-utfélen irredentáknak és kommunistáknak holott mindennek inkább mondhatnának, csak annak nem.

Mikor vesz már tudomást arról a szláv sajtó, hogy semmi politikai kapcsolatunk nincs Magyarországgal? Hogy a meg nem értésnek meggyanusításnak, méltatlanságnak és megaláztatásnak utolsó keserű csöppjét is kiürítjük, csak azért, hogy hűségünk és hazafiságunk iránt kétség ne támadjon? Es mikor látják be Beogradban és az ország közvéleményében, hogy az a tűz, mely bennünk nyelvünkért, törtémiánkért, kulturánkért és hivatásunkért lobog, nem gyújtogatásra szánt veszedelem, hanem az állam jóvoltáért lángoló közérzés, melyet nem kioltani, hanem táplálni kellene?

Valóban sajnáljuk, hogy a beogradi sajtó kiváló képviselői méltóbb, megértőbb, igazabb hangot nem találtak a mi nemzeti mi voltunk, erkölcsi értékünk és elvitathatatlanságunk számára. De a mi heroikus küzdelmünket

jogainkért és jövőnkért nem fogja el lanyhítani az az előkelő gesztus sem, mellyel ők e küzdelmet elintéznék velük, s az a hűvös tartózkodó magatartás sem, melyet a jobb meggyőződés is tanúsít, szent és sérthetetlen igazságainkkal szemben.

A jugoszlaviai magyarság melegen szorítja meg a baráti kezét, de nem fél az ellenség ádáz öklétől sem. Tisz-

telve a törvényt, hűséggel az állam iránt, áldozatkészen a közjóért rendületlenül halad kitűzött célja felé. A tegnapi elvesztettük, a mátt átszenvedjük, de a holnapot meg fogjuk nyerni. Elfogultságon és elnyomáson keresztül győznie kell a magyar-jugoszláv érdekközösségnek és testvériségnek, s a minden népek halhatatlan igazságának. (B.L.)

A kormány a kisebbségi és ellenzéki sajtó ellen

Rádicsék szerint a kormány nem fogja kiadni az Obznanát

A kormány a tegnapi est minisztertanácson elhatározta, hogy fel fog lépni a kisebbségi és ellenzéki sajtó ellen, amely az utóbbi időben a szokottnál is élesebb hangon támadja a kormány politikáját. A minisztertanács határozata értelmében az igazságügyminiszter már el is küldte az erre vonatkozó utasításokat a bíróságoknak.

A minisztertanács foglalkozott még a képviselői immunitás kérdésével is a zagrebi hétszemélyes tábla határozata alapján.

A zagrebi hétszemélyes tábla, amely a semmitörvényeknek felel meg, nagyfontosságú elvi jelentőségű döntést hozott a napokban a képviselői immunitásról. A spliti törvényszék ugyanis Kossutics ügyében azt a határozatot hozta, hogy Kossutics ellen nem lehet vizsgálatot indítani, mert a képviselői immunitás még ma is fennáll. A zagrebi hétszemélyes tábla megváltoztatta ezt a határozatot és kimondotta, hogy a képviselői immunitás a parlament feloszlásával megszűntnek tekintendő, tehát Kossutics ellen minden további nélkül

meg kell indítani az eljárást. Ez a döntés azért bir fontossággal, mert annak alapján a hatóságok eljárhatnak a Rádics-párt összes képviselő tagjai ellen.

A horvát köztársasági parasztpárt tegnapi ülést tartott Zagrebban amelyen az a vélemény alakult ki, hogy a kormány nem is fogja kiadni az Obznanát a Rádics párt ellen. A párt főbizottsága azért elhatározta, hogy teljes erejével hozzáfog a választási agitációhoz.

A kormány ezzel szemben tegnap délután ismét az Obznanát kibocsátásával foglalkozott és úgy határozott, hogy még tovább is gyűjti a Rádicsot kompromittáló anyagot, és ha már mind összegyűjtötte, akkor fogja kiadni az Obznanát.

A kormány tagjai között ismét bizonyos egyenetlenség uralkodik. Főleg Pribicevics elégedetlen Maximoviccsal, mert nagyon enyhén viselkedik Rádicsokkal szemben. A független demokraták arról beszélnek hogy Maximovic, Trifunovic és Vukicsevics kiválnak a kormányból.

Novisadon a földmives-párt nyújtotta be elsőnek listáját

A törvényszéki elnök ma dönt a földmivespárti lista ügyében

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Rádicspárt és földmives párt hétfőn beadták a jelölő listát a törvényszék elnökéhez. Miután azonban a jelölő listát a törvényszéki elnöknek személyesen kell átadni, az elnöknek magának csak tegnap adhatta át a listát az agrárpárt, mivel hétfőn dr. Belajcsics Vladimir törvényszéki elnök másfelé volt elfoglalva és nem vehette át maga a jelölő ívet.

A Rádicspárt megbízottai azonban nem jelentek meg tegnap a törvényszéken és nem adták át dr. Belajcsics Vladimir elnöknek a listát úgy, hogy tegnapig még csak a földmives párti lista volt a törvényszéki elnöké.

A földmivespárt listavezetője Milin Alexa csurogi földmives.

Dr. Belajcsics Vladimir felülvizsgálja a benyújtott listát, hogy ez mindenben megfelel-e a törvényes követelményeknek. Abban az esetben, ha a földmivespárt listája ellen semmi törvényes kifogás nem emelhető, akkor a törvényszéki elnök ma déiben kö-

zölni fogja az agrárpárttal, hogy listájukat elfogadta, ha pedig nem felel meg a jelölőlista a törvényes követelményeknek, akkor azt visszaadja a földmivespártnak, hogy a szükséges javítást megejthessék rajta.

A földmivespárt a következő jelölteket állította:

Listavezető: Milin Alexa csurogi földmives.

Novisad város: Minovic Jovan srbo-rani földmives, helyettese Beljin Milos zsabylai földmives.

Zsabylai és titeli járás: Milosev Velimir zsabylai földmives, helyettese Despotov Uros (Mosorin).

Novisadi járás: Mikovic Vojin (Srbobran), helyettese Beljin Milos (Zsablya).

Palánkai járás: Protic Gyoka (Tovarisevo), helyettese Radojesin Samuel (Tovarisevo).

Becsei járás: Mekics Milutin (Ripany) helyettese Sztojanov Lázár (Sztari Becse).

Feszült a német-francia viszony

Az a körülmény, hogy az angol csapatok nem üritik ki januárban a kölni zónát, feszültté változtatta a német-francia viszonyt.

Párisi politikai körök nagy aggodalommal látják azt, hogy most már a német baloldali lapok is arról beszélnek, mintha a kölni zóna kérdésében Herriot befolyása alá került volna Foch tábornagynak.

Párisban kinos feltűnést keltett a szövetségi katonai ellenőrző bizottság angol tagjának, Morgan tábornok-

nak közlései a Morning Postban német fegyverkezéssről.

Morgan közlései szerint a német vezérkart olyan mértékben állították vissza, hogy ez mintegy husz divízióból álló hadsereg vezetésének felel meg. Ezt a husz divíziót a vezérkar úgy gondolta föllállítani, hogy egyrészt a titkos szervezeteket és organizációkat akarták bekapcsolni a hadseregbe, másrészt pedig a rendőrséget katonailag képezték ki és ennek tagjait katonai csapatokba akarták beosztani.

A német vezérkar a husz divízióhoz szükséges tüzérségi eszközökről is gondoskodott. Amikor a katonai ellenőrző bizottság erre a tényre rájött, a vezérkar úgy igyekezett előkészületeit eltitelni, hogy ezeket a különböző, titokban felállított divíziók és a Reichswehr csapatai között osztotta szét. Morgan közlése szerint egyébként a fegyverkezést Németországban annyira vitték, hogy rövid időn belül megfelelő mennyiségű mérges gázt és robbanóanyagszükségletet elő tudtak volna állítani. Az angol tábornok azt javasolja, hogy a szövetségi ellenőrző bizottság indítványozza a Rajna balpartján elfoglalt hidók megszálltatását bizonytalan ideig.

Coolidge meghátrált

A nagykövetségi konferenciának az a határozata, hogy a kölni zónát nem üritik ki január tizedikén, Newyorkban rendkívüli idegességet keltett, aminek főképpen az volt a következménye, hogy a francia és német értékek árfolyama jelentősen hanyatlott. Amerikai pénzügyi körökben azt hiszik, hogy a kölni zóna kiürítésének elhalasztása nem kockáztatja ugyan a Dawes-tervezetet, de ennek keresztülvitelét késleltetni fogja.

Az amerikai lapok és az egész közvélemény rendkívül nagy fontosságot tulajdonít a kölni zóna kiürítése kérdésének. A nagyobb newyorki lapok hasábos tudósításokat közölnek a nagykövetségi konferenciáról.

A newyorki tőzsdén holnap kerül jegyzésre a Krupp-művek 10 millió dolláros kölcsöne. Ma táviratilag kérdést intéztek a Krupp-művekhez, vajon foglalkozik-e még hadianyagok gyártásával, de Essenből az a válasz érkezett, hogy a gyár már évek óta semmiféle hadianyagot nem állít elő. Így azután a kölcsönt ezáltal már előre tulajgyezték.

A washingtoni Fehér Ház egyébként, úgy látszik, fölismerete azt, hogy hibát követett el akkor, amikor nyomtatékosan állást foglalt a kölni zóna haldéktalanul kiürítése mellett és így akaratlanul aláátamasztotta a német jobboldalt. Coolidge elnök most egy nyilatkozatában a kölni zóna kérdését európai belügynek mondotta és kijelentette, hogy az amerikai kormány tartózkodni fog minden beavatkozástól, de természetesen szeretné, ha az érdekelt hatalmak, elsősorban Németország és Franciaország, közös meg egyezésre jutnának a kiürítés kérdésében.

A királyi pár utja

Sándor király és Mária királyné január 2-án vagy 3-án Párisból visszautaznak Beogradba.

Tőzsde

Zürich, december 30. (Zárlat) Beograd 784, Newyork 514—, London 24328, Páris 2774, Milano 2173, Prága 15587, Bécs 0007239, Budapest 0007025, Szófia 375, Bukarest 265, Szaloniki 930, Berlin 12214, Brüsszel 25625, Amsterdam 208375, Athen —.

Beograd, dec. 30. Páris 352—, London 30945, Milano 27370, Newyork 6510, Zürich 1267—, Prága 19550, Bécs 00918, Budapest 00914, Prága 19550, Bukarest 3372, Szaloniki —, Amsterdam 2650, Berlin 1560, Szófia 4650.

Zagreb, december 30. Páris 349, Zürich 1270, London 308, Milano 274, Newyork 6520, Prága 196, Bécs 0092, Budapest 00914, Berlin 1550, Bukarest —, Amsterdam 26, Brüsszel 332, Szófia 47.

Késelés a Bem-utcában

Amikor a haragosok találkoznak

Kuzmann Mihály novisadi iparos és Fehérvári Géza kárposztmester egy vitássá vált üzleti ügyből kifolyólag már hosszabb ideje haragos viszonyban állanak egymással. Fehérvári több ízben tett életveszélyesen fenyegető kijelentéseket, s ezzel szemben Kuzmann a rendőrség védelmét volt kénytelen igénybe venni. A rendőrség előtt Fehérvári ígéretet tett arra, hogy a közte és Kuzmann között felmerült vitás ügyet nem igyekszik sem késsel, sem más támadó eszközzel elintézni. Ennek dacára szombaton este a Vásár-utca és a Bem-utca sarkán megtámadta a gyanútlanul hazafelé igyekvő Kuzmann és késéssel súlyos sebet ejtett a hátán. A sérült dr. Sattler Mátyásnál orvosi látéletet vettett fel, egyben feljelentette támadóját. Fehérvári a rendőrségen beismerte tettét és kijelentette, hogy a támadást bosszúból követte el. Megindult ellene a büntető eljárás.

Jön a hideghullám

Északkeletről hatalmas hideghullámok zúdulnak Középeurópa — A rádió a meteorológia szolgálatában

Bécs. Az őszutó és télkezdő türethető volt. Általában véve szokatlanul szelid volt a temperatura és a téli sportok kedvelői joggal panaszkodtak a havazás teljes hiányáról. Végül is a hidegnek és hónap megvannak a mai jogai. Be is köszöntött mindkettő az utóbbi napokban, különösen az Amerikából érkezett jelentések számoltak be abnormális hidegekről. Laikus körök már arról kezdtek beszélni, hogy a hideghullámok hozzánk is elértek. A bécsi nép izgatott lett és tudni kívánta, hogy mi van a hideghullámokkal, amelyeket az amerikai jelentések divatba hoztak.

A didergő kérdések lavínjára természetesen az osztrák riporter mit tehetne más, nyakába veszi a várost és keresi egy híres meteorológust. Ebben az esetben a kitűnő szakember: Exner dr., az osztrák meteorológiai központi intézet igazgatója, akit Döblingben keresett fel az újságíró. Maga a meteorológiai intézet is érdekes látványosság. Egy hatalmas toronyról vas-konstrukciók, különös jelzőkészülékek és furcsa felszerelések nyulnak a magasba. Exner doktornak azonban már kényelmes dolgozószobája van, ahol komolyan és a tudósok nyugalmával adja meg a következő választ az amerikai hideg katasztrófára:

— Naponta szabályszerűen kapjuk meg a nemzetközi rádiószolgálat útján a jelentéseket az időjárási viszonyokról. Ezek a jelentések direkt érkeznek a nagy gócpontokból: Nauen, Páris-Eifeltony, Moszkva és New-Yorkból is. Az időjárástáblázat ezeknek a jelentéseknek az alapján állítjuk össze. Pontos jelentéseink vannak az Amerikában uralkodó időjárásviszonyokról is és nézetem szerint ez a hidegtávolság Amerikából bennünket nem fenyeget. A mi hideghullámaink északkeletről jönnek Novoje Semlja irányából. November óta két hideg-betörést kaptunk. Mindkettőt északkeletről. Jelenleg szintén egy hideghullám van ebből az irányból átvonulóban. Hogy az idén még nem volt jelentékeny nevezhető hőesés, annak nincs különösebb jelentősége. Az időjárásviszonyok az elmúlt héten a Középeurópán átvonuló anticiklonnal vannak összefüggésben.

Végül a professzor megemlítette, hogy az időjósok a jelenben sokkal megbízhatóbbak mint korábban. Eddig a tudomány csak távirati jelentésekre szorított. Az utóbbi esztendőben azonban kitűnő rádiogramok állanak rendelkezésre, amelyeknek segítségével a nyugati féltekéről, Amerikától kezdve Ázsia keleti partjainak összehasonlíthatatlan gyorsasággal érkeznek a jelentések. Ehhez járulnak a teoretikus ismeretek, amelyek különösképpen a hideg levegő-anyag mozgását és az áramlási viszonyokat illetőleg igen nagy haladást tettek.

A nagy kosztpénzpanama a bíróság előtt

Kis Vilmos nem érzi magát bűnösnek — Akik kerestek a keserűsön — Hárommillió öszszforgalom egy év alatt — Kis Vilmos beismerte, hogy váltót hamisított

Kis Vilmos, a minden részletében közismert novisadi kosztpénz-panama hőse sápadt s a börtön levegőjétől fonnyadt arccal, szuronyos börtön előtt ül a vádlottak padján, amikor 10 perccel 9 óra után bevönul Gomirac törvényszéki elnök vezetésével a bíróság. Az általános kérdésekre elmondja, hogy Kulán született, 32 éves, büntetve nem volt. Foglalkozása gyógyszerész és író... Néhány perc múlva bevonulnak a „tanúk”, akik láthatóan ellenséges indulattal tekintenek a vádlottra. Hamarosan megállapítást nyer, hogy több „szemérmes” tanu ismételtelen nem óhajtott jelenlétével megtisztelni a tárgyalást. Hiányzik Pilischer nyomdátulajdonos, dr. Hráskó ügyvéd. Gerich sertésnagykereskedő nevét nem is említik, ami vegyes érzelmeket vált ki a közönségből. Az elnök felteszi a kérdést:

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem feleli Kiss, azután engedelmet kér, hogy védekezése előadásában jegyzeteit használhassa, miután nincs áttekintése a per egész anyaga felett. A hangja érthetően reszket az izgalomtól. Dadog és mondatait folyton ujra kezdi. Általában azonban inkább részvétet kelt és egyáltalán nem úgy fest, mint egy megrögzött bűnös.

A védekezését így kezdi:

— Amit csináltam nem volt más, mint egy csöbde hajszolt ember önvédelmi harca...

Elmondja, hogy 1919. decemberében tért haza Pestről, ahol mint gyógyszerészeti szakíró külföldi összeköttetésekre tett szert s ezeket Novisadon akarta értékesíteni. A rendeléseket tömegesen kapta, de vállalkozásához csupán 20.000 dinár bankkölesont kapott, amikor váratlanul még iparigazolmányát is visszavonták. Ekkor Handler Zsigmond és Rachmann finanszírozták. Mindkettőjüket azzal vádolja, hogy okozói tönkrejütésének,

A lavina elindul

Ekkor ment dr. Hráskó novisadi ügyvédhez, aki

hatezer dinárt adott és egy hónap múlva tizenötezer dinárt kapott vissza,

majd hasonló feltételek mellett Löwenbergtől és másoktól vett át kisebb-nagyobb összegeket, hogy pillanatnyilag megmentse vállalkozását az elmerüléstől.

— Ezek az emberek rajtam keresztül egymást zsarolták,

mondja Kis a mártír arckifejésével. A manipulációk egy évig folytak s ezalatt harminckét ügyfelétől kb. nyolc-

százezer dinárt vett fel, mely összeg a kamattartozásokkal együtt ugyanezen idő alatt több, mint hárommillió dinárra szaporodott fel.

Akik kerestek

Az elnök felszólítására Kis Vilmos megnevezi azokat, akik manipulációi alatt „tisztá” haszonhoz jutottak. Ezek — többek között — Juszt Gyula (7500 dinár), Löwenberg Alfréd (12.000 dinár), Poláček (40.000 dinár), Hegedűs (40.000 din.) Labos Oszkár (15.000 dinár), Jevrejska Banka (15.000 dinár) Waldmann Andor (14.000 din.) és mások. Ezekután kijelenti, hogy nemcsak ő tartozik, de neki is tartoznak. A zsufolt karzat csendes derűtséggel fogadja vallomásának ezt a részét:

— Igazán zavarban vagyok elnök ur, de nem tudom megérteni, hogy Rozenbaum miért tagadja le, hogy tartozom neki 60.000 dinárral...

Közel háromórás kihallgatása alatt az unalomig részletezi a Mandl és Rozencveig céggel fenálló üzleti nexusát mindenképpen be akarván bizonyítani, hogy jóhiszeműen járt el s „nagyobb külföldi kölcsönt” várt, amellyel szánál óhajtott zillált üzleti ügyeit. Ez azonban nem sikerülhetett, miután közben letartóztatták. A háromórás védekezés nem érdektelen részlete az sem, amelyben Kis bevallotta, hogy a tartozások ellenében adott váltóokra ráhamisította Hoffmann szubotikai gyógyszerész feleségének nevét. A vallomás ezen része annál furcsábban hatott, mert az ügyész eddig csupán csalással vádolta a milliók után futó novisadi gyógyszerészt...

Kis is adott kölcsön

Néhány perccel egy óra előtt az elnök kérdésre Kis kijelenti, hogy nemcsak vett, adott is kölcsön. A nevet azonban nem akarja megmondani s másodszeri kérdésre is csak ezzel felel:

— Feltétlenül meg kell mondanom? Az elnök biztatására ezután kijelenti, hogy Gerich István sertésnagykereskedőnek adott kölcsön. A váratlan választ a derűtség csöndes zugása követi, majd ismét az elnök tesz fel egy kérdést:

— Miért követte el ezeket a manipulációkat?

Kis indignálódva felel:

— Kérem ezek nem voltak manipulációk. Ez mind reális üzlet volt...

Kis kihallgatásának befejeztével, néhány perccel fél 2 óra előtt a tárgyalás véget ért. Folytatását az elnök szerda délelőtti 9 órára tűzte ki, amikor a tanúk kihallgatására kerül sor. Itélet szerda estére várható.

A cukorrépatermelők kongresszusa

A termelés beszüntetésével fenyegetnek a termelők

A vajdasági cukorrépatermelők január havában kongresszust fognak tartani Novisadon, amelyen az összes termelők és szövetkezetek részt vesznek. A cukorrépatermelők az utóbbi időben a cukorgyárak részéről olyan méltánytalan bánásmódban részesülnek, amely ellen szervezkedniük kell. A cukorgyárak magatartása súlyosan károsítja a répatermelőket úgy, hogy sok esetben ráfizetéssel zárult az idej termelés. A cukorrépatermelők a legerő-

lyesebb eszközöket fogják igénybe venni érdekeik védelmére. Abban az esetben, ha semmivel sem sikerülne a cukorgyárakat jobb belátásra bírni a vajdasági cukorrépatermelők be fogják szüntetni a cukorrépatermelést. Ez természetesen az ország gazdasági helyzetére is súlyos hatással lenne. Ezért valószínűnek kell tartanunk, hogy az illetékes hatóságok hatnak majd a cukorgyárakra és ezek teljesítik a répatermelők jogos kívánságait.

A szubotikai törvényszék

viszaadta a választójogot azoknak, akiket az adai előjáróság törölt a névjegyzékből

Megirta a Délbácska, hogy Ada község előjárósága 500 magyar választópolgárt törölt a névjegyzékből azon a címen hogy kétes az állampolgárságuk. Az adaiak a szubotikai törvényszékhez felebbezték a községi előjáróság ezen határozata ellen. A szubotikai törvényszék a felebbezéseknek 85 százalékban helyt adott és megsemmisítette az adai előjáróság önkényes és törvénytelen határozatait.

Csupán azokat a beadványokat nem vehette figyelembe a törvényszék, amelyeket elkésve jutattak az adai és moholi magyar választók a Magyar Párt-hoz, úgy hogy a Magyar Párt azokat nem is tudta idejében beadni. Ez a technikai fenakadás volt az oka annak, hogy nem minden felebbezésnek adott helyt a törvényszék, a lényeg azonban az, hogy a törvényszék döntése értelmében az adai előjáróság eljárása tör-

vénytelen volt, mint ahogy törvénytelen és nyomban orvosolható minden, az adai előjárósághoz hasonló eljárás, amely a magyar választókat ki akarják rekeszteni jogai gyakorlásából.

Innen-onnan

Hogyan fiatalítja meg az arcot egy párisi orvos? Párisból jelentik: A francia orvosakadémiában érdekes előadást tartott a minap dr. Bourguet párisi orvos azokról a kísérletekről, amelyeket évek során át végzett az arc, jobbanmondva, arckifejézés megfiatalítására. A sokféle mód között — mondotta — azt találta legalkalmasabbnak, hogy a szemek alatt könnyű operációval eltávolítja a bőr alól a zsirképződést.

Az indiánok nem hallnak ki. Az Egyesült-Államok statisztikai hivatala a legújabb népszámlálási adatok alapján földrajzi és etnografiai ismereteink egyik legsarkosabb tételét igyekszik megdönteni. Azt állítja tudniillik, hogy az indiánok nem hallnak ki, sőt minden év statisztikája egyre nagyobb szaporodást mutat. Az idei népszámlálás szerint ugyanis az Egyesült-Államokban jelenleg 346.962 indián él, ami a tavalyihoz képest 2619 főnyi népesebbé jelent. A statisztikai hivatal ez állítása azonban nem talált teljes hitelt az amerikai közönség körében, a sajtó pedig egyenesen rácafol a rubrikából leszűrt igazságra.

London püspöke — a kifestett menyasszonyok ellen. Reverend Arthur Wells londoni püspök éles harcot kezdett a kifestett arcú menyasszonyok ellen. A szószékről kijelentette, milyen rut dolog az, hogy a menyasszonyok kipingált, puderes arccal és ruzsos ajakkal mondják ki az oltár előtt a holtomiglant. Ez a dolog a legtöbbször ostobaság is. Mert a fiatal, üde arcbőrű nőnek nincs szüksége rá, hogy elruttsa magát. De ez az eljárás arról is tanuskodik, hogy a nő, aki így kicicomázza magát, nem tudja fel fogni a pillanat magasztosságát és jelentőségét. A püspök kijelentette, hogy ő személyesen sohasem adna össze olyan párt, ahol a menyasszony kifestett ábrázattal lép az oltár elé.

A leggazdagabb indus herceg. Sir Harry Sinchnek nevezik és tizenkétmillió fontsterling vagyona van. Ő a leggazdagabb indus herceg. Utóbb Londonban tartózkodott és sokat beszélnek róla. Ezt a rengeteg vagyonát atyjától örökölte, ki tizenöt évvel ezelőtt halt meg furcsa módon. Porrá örökölte a rubinköveket, ezt a port keverték bele ételébe. A maharadszák drágakövektől hálnak meg. A fiatal indus herceg nagyon takarékos. Az a fő jellemző vonása. Londonban elment egy löversenyre és egy lóra tíz fontsterlinget tett. De a ló nem jött be. Erre a herceg ott a löversenyterén sirva fakadt és egész nap kétségbeesett volt. Senki se tudta megvigasztalni. Majd hazament és lefeküdt. Ha szomorú, mindig lefekszik és napokig ágyban marad. Egy este a londoni Savoy-Hotelben vacsorát adott. Mellette ült egy angol hölgy, ki nagyon jól ismerte őt, évekig gyengéd szálak fűzték hozzá. Vacsora végeztével átnyújtotta a herceg ennek az angol hölgynek sárányból készült cigarettatárcáját, mely födelén az ő nevének kezdőbetűit tüntette fel H. S. Brilliansokból kirakva. A nő, kinek monogramja ugyanez volt, azt hitte, — joga volt hinni — hogy a herceg neki adta a cigarettatárcát és táskája csuszta. Sir Harry Sinch erre elhalványodott, nem ivott többé, szótlanná vált. Végül odaküldte hozzá első titkárját és megkérte őt, hogy adja vissza tárcáját. Ékszerait is megmutatta az angol előkelő társadalomnak. Másnap azonban a londoni rendőrség rájött, hogy egy csomó bandita meg akarja környékezni az ékszerket. A herceg elámult hogy az előkelő londoniak milyen összeköttetésben állnak a banditákkal. Itt rájöttem, — mondotta — hogy mit tanulhat a Kelet a Nyugattól. És másnap elutazott.

HIREK

— **Egyházmegyei hírek.** Az apostoli adminisztrátor jóváhagyta a maratonosi r. k. hitközség választását és Werner Mihály starakanizsai hitoktatót maratonosi plébánossá nevezte ki. Maratonosi hitoktatóvá Schäffer Ferenc odaváló káplánt, Karavukovora pedig Reible Rókus apatini káplánt nevezte ki plébánossá.

— **Kérelem a fakereskedőkhöz.** A novisadi szerb jótékony négyzet kéri a fakereskedőket, hogy ajándékozának fát a novisadi szegényeknek. Aki hajlandó fát ajándékozni, az közzölje dr. Szeftanovics Zsárkónéval Pasics-utca 4. szám.

— **Változás a városi orvosi hivatalban.** Miatán II. és III. kerületi tisztviselő dr. Cseremov Györgyöt nevezték ki dr. Jovánovics Gyura helyébe, ezeknek a kerületeknek a beteget dr. Cseremov Györgyöz forduljanak, aki naponta 8—10 és 2—4 óra között rendel lakásán Kralja Petra-u. 8. szám I. emelet.

— **A kamenicai helyi hajó menetrendje.** A révkapitányság az eddigi járatokon kívül tegnapról kezdve még a következő járatot állította be a kamenicai helyi hajó forgalmába: Novisadról indul délelőtt 9 óra 30 perc, Kamenicáról indul délelőtt 10 órakor.

— **Az újságíró szekció közgyűlése.** A Jugoszláv Újságíró Szövetség novisadi szekciója évi rendes közgyűlését 1925. február 1-én délután három órai kezdettel tartja meg a Kraljica Marija éttermében a következő tárgysorozattal: 1. A választmány jelentése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. A kongresszus határozatai. 4. A vezetőség megválasztása. 5. Esetleges indítványok.

— **A beltéri Kath. Kőr Szilveszter-estje.** A novisadi beltéri Kath. Kőr kitűnő műkedvelő gárdájának legjobb erői fogják szerdán este a Kőr közönségét szórakoztatni. A kitűnő szilveszteri műsoron kizárólag tréfás számok szerepelnek, hogy a közönség illően vidám hangulat közepette bocsúzzék az óvétől és üdvözölje az újat. A műsort tánc fogja követni. A nagy sikerűnek ígérkező est műsorára sikerült megnyerni Szénássy Károlyt, a novisadi csodagyermeket, akinek virtuóz hegedűjátékában már nem egy ízben gyönyörködött a Kath. Kőr közönsége. Szénássy a Szedlacek-féle zeneiskola legtehetségesebb növendéke s legújabb fellépte minden jel szerint zsúfolt házat biztosít a Kőr Szilveszter-estjének.

— **Felségáruházzal vádolja a török kormány az örmény patriarchát.** Konstantinápolyból jelentik: A török kormány elhatározta, hogy Konstantin örmény patriarchát kiutasítja az országból. Kiutasítják még Agath Angelos metropolitát is és a görög klérus két másik előkelő tagját is. A kiutasítás óriási feltűnést kelt mindenfelé és a szigorú intézkedéseket azzal okolják meg, hogy nevezettek felségáruházzal követtek el Törökországgal szemben.

A Gabelsberger Gyors és Gépiró iskolában (Laza Kosticeva utca 5.) **január 2-án** új szerb, német, magyar gyorsíró tanfolyam nyílik.

— **Elvesztett.** Hétfőn délután három óra körül a pénzügyigazgatóság és a Winkle-palota közti utvonalon egy szegény inasgyerek elvesztett egy ezredáró. Kéri a becsületes megtalálót, juttassa el a pénzt a rendőrségre vagy a Délbácska szerkesztőségébe.

— **Egy haláleset és három súlyos sebesülés a rumai országúton.** Szlavko Markovics satrinei földműves e hó 22-én kocsiával Ruma felé tartott, amikor a lejtős uton a kocsi felfordult. Markovics olyan szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy nyakcsigolyáját törte és azonnal szörnyet halt. December hó 29-én Joco Milosevics iregi földműves feleségével és kocsisával Ruma felé tartott, amikor kocsijuk felfordult. Mindhármukat súlyos sebesüléssel a lakásokon ápolják.

— **Boldog új évet kívánok** mindazon pártfogóim és jóakaróimnak, kik munkaalkalommal avagy ajánlással létfenntartásomat elősegítették. Kiváló tisztelettel Zala Gyula, Magyar-u. 39.

— **A novisadi reformátusok Jókai-ünnepélye.** A közelgő Jókai-centennárium alkalmából (1925. február 19.) a novisadi református ifjuság műkedvelő gárdája a református dalárda közreműködésével a Szloboda nagytermében, február 18-án színpad fogja hozni a nagy magyar mesemondó egyik gyönyörű színpadi művét, a „Világszép lednyok” című háromfelvonásos népszínművét. A nagyszerűnek ígérkező darabról már szorgalmasan folynak a próbák, s bizonyosra vehető, hogy február 18-án egy zsúfolt ház közönsége fog áldozni a nagy magyar író halhatatlan szellemének.

Ujév alkalmával

vörös és fehér borok leszállított áron házon kívüli is kaphatók a

Kott-féle vendéglőben
a Telečkog utcában.

— **Kifosztott kirakat.** Neraljics Julka Vasut-utca 55. számú házban lakó dohánytözsds feljelentést tett a rendőrségen, hogy hétfőn este 7—8 óra között üzletének kirakatát ismeretlen tettesek felfeszítették és onnan 800 dinár értékű árut: nyakkendőket, harisnyákat stb. elloptak.

— **Találtatott.** A rendőrség az oboron egy szénaraktárban a következő dolgokat találta: két fehér függöny, két csipekfüggöny és egy női ing. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 6. számú szobájában.

— **Ötven karácsonyi öngyilkosság Berlinben.** Berlinből jelentik: A karácsonyi ünnepek folyamán Berlinben körülbelül 50 öngyilkosságot és öngyilkossági kísérletet követtek el. A legtöbb esetben az öngyilkosság oka munkanélküliség volt, vagy házafeltek közti viszály, amelyet ugyancsak többnyire a nyomor idézett elő. A karácsony, a jólét, a megelégedettség ünnepe az élet eme számkivetettjeinél az ellentét erejével váltotta ki a kétségbeesést és a rég felgyülemlett keserűségeket katasztrófába sűrítette.

— **Szilveszter estély.** Katyanski Vidosava táncbanfő f. hó 31-én szerdán este 8 órakor Szilveszter estélyt tart a lakásán Ustavka ul. 24. sz. alatt, melyre kedves tanítványait a sport fiukat és sport lányokat valamint jóismerőseit ezuttal meghívja.

(x) **Kokszot és kősznet** kályhafűtéshez csakis *Krajačević* fatelepen vásároljon. Telefon 165. 1—50

Mozi

— **A felhők asszonya.** Az Apolló legújabb slágerfilmje. Az Apolló ma és holnap egy nagyszabású amerikai filmmel lép meg a közönségét. Az Apolló bemutatásra beszerzte Budapest legújabb és legszebb mozijának megnyitói műsorát: „A felhők asszonya” című látványos nagy filmet, amely amerikai stílusban van kidolgozva. Hatalmas uszómedencében szobnól-szebb amerikai hölgyek lubickolnak. Ugyanott este minden sokszínű fényárban csillog és festői gardenparty teszi emlékeztetéssé a ritka szép látványt. A film két főszereplője: egy amerikai szépség és szerelmes lovagja repülőgépen versenyeznek a kifizűtött díjért, a leány szívéért. A leányt Mexikóban szerencsétlenség éri, lezuhan és idegölő izgalmakat él át. Elakarják adni, de kimenekül a kufárok karmaiból, ekkor viszont farkasok, leopárdok fenyegetik meg. Végül amerikai stílus szerint jóra fordul minden és egymáséi lesznek. A film csodaszép, látványos és szenzációs zamba megy.

NEVESSÜNK!

Nyílt levél

Szakaszhatár János, tartalékos vilamos kalauzhoz — Defektfalva.

Kedves Uram,

mi igazán nem valljuk, hogy: Mehr licht! Amikor Göthe ezt a sokat idézett, de annál könnyelműbb kijelentését elkövette, mi még a világon se voltunk, s amikor valamikor később ez az elszomorító tény bekövetkezett, rögtön egyik klasszikusunkat idéztük, mondván: „Ó világszép, holl késeled az éji homályban? Mert hol késett? Az ember ennyi késést látván, vajjon mire gondolhat másra, mint a késésre? Ugye, ön megért bennünket? Mertha egyszer kiég, hát jó. Másodszor az ember még morog, de már harmadszor... harmadszor ugyebár joga van az embernek azt mondani, hogy azt a keserves vilanyvilágítását neki! Hát szabad ez? Hát ezért fizetek én pausalt? És aztán: Én bérletes vagyok a villanyoson is. Ez önnek és a telepnek nem fontos, de én érzem, hogy valahányszor besötétedik Novisad felett, én mindanyiszor meg vagyok fosztva egy villanyosut lehetőségétől. Ön ezt talán meg se érti, de én, aki gyertyával a kezemben baktatok végig a Fő-utcán és minden félpercben elgázolok két polgárt, aki hasonló szándékkal közeledik felém, én mást gondolok. Én azt mondom, hogy engem a villanytelep minden időben kiszolgálni tartozik. Még sötétben is. Én nem mondom ugyan, hogy Novisadon sokkal sötétebb van akkor, amikor „világítanak”, de egészen őszintén szólva, nekem jogom van ahhoz, hogy a villanytelep által szolgáltatott örök világosság állandóan, vagy legalább is mindaddig fényeskedjék, amíg fizetek. Nézze kedves kalauz ur. Magának jó, mert ha kocsiában kialszik a villanyos, maga pihen. De mért bosszankodom én? Én egy centralista vagyok és nekem hiába magyarázzák, hogy Péterváradot ki kellene kapcsolni. Én nem kapcsolom ki. Én nem vagyok egy szeparatista. Legyen nekik is világosság. De mért hagyja cserben a centralista programot állandóan a villanytelep? Mert azt még el lehetne viselni, hogy Kralóca és Kamenica nem kapnak villanyt. De mit szólunk akkor, amikor Novisad még a szokottnál is sötétebb közállapotoknak kénytelen örüdeni? Nézze főkalauz ur: Micsoda empórium vagyunk mi? A jámbor és sem politikailag, sem felekezetiileg még soha állást nem foglalt jámbor polgár a sötétben hazafelé menet nekimegy valakinek. Tegyük fel, hogy az illető javíthatatlan radikális. Mért mondják most a villánytalap jóvoltából, hogy a támadó szándékkal egyáltalán ki nem bélt ur hive Radicsnak? Na mondja villanyos vezérkalauz ur, miért?

Vagy megijük ez az ur valakit, aki közel áll a Juda Makkabihoz. Hát ez az ur mindjárt antiszemita? Hát szép dolog ez? Igazságos dolog ez? Helyénvaló dolog ez? És nézze meg esténként a várost. Az emberek gyertyával a kezükben mennek haza esténként. Az utca úgy néz ki, mint egy végtelen halotti menet. És legalább muzsikálnak hozzá! És fizetné a zenediját a villanytelep! De mér fizesse mindig a közönség? A havi bérlet egyáltalán nem olyan alacsony, hogy a közönség az izgalmas szamaritanus szerepére vállalkozhatnék a villanyteleppel szemben. A novisadi közönség általában türelmes álláspontra helyezkedik a sötétséggel szemben, de méltán tiltakozik akkor, amikor ezt a sötétséget az ő pénztárcáján spórolják a szeméire. Hát nem igaz? Mert nézze kedves Szakaszhatár Ur! A defektus nem olyan dolog, amelyet egy elhasznált jegy ellenében is kihasználhat a villanytelep. Jó. Eltörtött egy kerék. Hát eltörtött. És mi törtött el tegnapelőtt és mi törtött el tegnap? Ugyanaz a kerék? Egy ke-

réknek, pláne, ha az ugyanaz a kerék nem illik egymásután háromszor eltörni. Meg aztán keréze, mindenki azt kérde, hányadik kerék tört el a telepen? Az első, a második, a harmadik, a negyedik — vagy az ötödik? Hát mondja: Lehet az ilyen kérdéseket és az ilyen sötétséget elviselni? Glück auf! Mehr Licht! Zsvivio!

Sötét János.

Nagy tűz Budapesten

Leégett a soroksári-uti ásványolajtelep

Hétfőn éjszaka kigyulladt Budapesten a Soroksári uton levő Ásványolajgyár R. T. telepe. A tűz az egyik kőkemencében támadt a gépház kipattanó szikrájától. A kőkemencéből csöveken át folyik az ásványolaj a 200 hektóliter irtartalmu ciszternákba. Mikor a tűzoltók kivonultak csak arra törekedtek, hogy a tűz terjedését megakadályozzák.

A tűzoltóknak első munkájuk volt, hogy a csatornának a ciszternába vezető nyílását elzárták és elzárták azokat a vékony összekötőcsatornákat is, amelyek a hatalmas kőkemencébe bekapcsolódnak. Az összekötőcsatornák azonnali elzárása azért vált szükségessé, mert ellenkező esetben újabb olajmennyiségek futottak volna a csatornába és a veszedelmet fokozták volna. Megkezdtek a csatorna oltását. A tűzoltók munkáját megnehezítette az a körülmény is, hogy a gyártelepen lévő különböző tartályok, ciszternák és csatornák miatt az oltási munkálatokat nem végezheték a gyártelepről, hanem akik az uccán maradtak, áttörték a telepek kerítését és az uccáról bocsátották a vizsugarakat az égő csatornára és a telep többi részeire. Egyszerre több helyre bocsátották a vizsugarakat vették körül a telepen lévő hordókat, amelyek mind tele vannak kőolajjal.

A tűzoltóknak emberföltötti munkával kellett lokalizálniuk a veszedelemtől a gyártelepen lévő tartályokat, ciszternákat és hordókat, amelyek tele voltak mind robbanóanyagokkal. Félő volt, hogy a lángnyelvek tovaterjednek és ebben az esetben a gyártelepet nem lehet megmenteni. Mialatt az oltási munkálatok folytak, a kőkemencében lévő hatalmas kőolajmennyiség tovább égett.

A tűzet csak kedden délben sikerült eloltani.

— **A jubileumi év — vezeklő év.** Mint a Tribuna jelenti, a római arisztokrácia kihallgatáson jelent meg a pápánál, aki a jubileumi évet vezeklő évnek jelentette ki, s az arisztokrácia elhatározta, hogy ezen a télen semmiféle hivatalos bálát nem ad, mint ahogy nem ad az udvar és a diplomáciai testület sem.

— **A NAK ma este tartja meg zártkörű Szilveszter estélyét, tagjai részére, a Maros-féle vendéglőben.**

— **Banda Marci meghalt.** A legöregebb magyar cigányprimás, id. Banda Marci 77 éves korában meghalt. A magyar dal muzsikusa volt, királyok fülébe huzta egykoron, amikor híres bandájával együtt egy vitték egyik országból a másikba mutogatni, mint valami zenei csodát. Az „egy király, egy cigány” híres legendája származott tőle, amikor külföldi utjából hazatérve dicsekedett azzal, hogy egy király, egy cigány, aztán megint egy király, megint egy cigány. A magyar muzsikában, amelyet mint cigányprimás szolgált, külön értéket is jelentett id. Banda Marci, aki az első volt azok között, akik művészi magasságra emelték azt a naturalizmust, amelynek az egész világon legismertebb és legnépszerűbb művelője a magyar cigányzenész.

— **A tegnap esti sötétségre vonatkozólag a vilanytelepen azt a felvilágosítást adták, hogy mihelyt kijavítják a nagy turbinát — 2-3 nap múlva — nem fog megisméltődni az áramszolgáltatás fennakadása.**

Rosenberg Szilveszter Estéje a Szloboda nagytermében

M. GEORGIEVIĆ i DRUG

vaskereskedőház. Novisad, Kralja Petra ulica 5-7.

régi üzletbarátainak Boldog Újévet kíván s egyuttal tudomására hozza, hogy nagy
mintaraktárát

saját házában, Kralja Petra ulica 5-ik szám alatt megnyitotta.

Novisadi terménytőzsde

1924. december 30

Hivatalos jegyzések.

Buza bánáti 75—76 kg-os 2 százalékos sentai paritásban kötés 425 (200 mm).

Tengeri bácskai kötés 195 (650 mm), bácskai március-áprilisra uszály Tisza 100 százalékos kassza kötés 200 (1000 mm), szerémi kötés 195 (600 q), szerémi januárra kötés 200 (500 mm), szerémi január 50 százalékos kassza kötés 195 (1000 mm), szerbiai Beograd paritásban rel. Jesenica 6 százalékos fehér kötés 200 (750 mm), szerbiai március-áprilisra uszály Sava 50 százalékos kassza kötés 207.50 (3000 mm), szerbiai Beograd paritás kötés 195 (600 mm).

Buzalisz bácskai nullás g. kötés 610 (100 mm).

Buzakorpa bácskai jutazsákokban kötés 175 (200 mm).

Irányzat: szilárd.

— **A budapesti terménytőzsdén** tegnap a buza ára ismét 7500 koronával emelkedett. Budapesten a 76 kg-os buza ára 537.085 korona, a 78 kg-os buza ára pedig 548.335 magyar korona.

Novisadi értéktőzsde

1924 december 30

(Hivatalos jegyzések)

Allami kölcsönkötvények: 1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 65—, kínálat 66— kötés 65—, 4 százalékos boszniai agrárlikvidálási kölcsön kínálat 25—.

Allami sorsjegyek: 2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 148—, kínálat 149.50, kötés 148—, 1888. évi nyeresémi kölcsön (dohánysorsjegy) kereslet 62, kínálat 73. 2 százalékos sorsjegykölcsön kereslet 138, kínálat 152.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat”

Apró hirdetések.

HASZNÁLT 6 HP. BENZINMOTOR üzemi képes állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatok Schmolka hirdetőjébe Novi Sad, Futoska 2. intézendők. 10172—1—2

ÓVARI, TRAPPISTA, imperial, pálpusztai és delikates sajtok készítésére tejszárnyak tulajdonosokat kitanítok. Cim: Eisele András, Temerin, Nemes Ferencné leveleivel.

HIRDETÉSEK

Irodahelyiségek

4 szobából komplett berendezve, a legjobb helyen, elfogadható feltételek mellett átadó. Érdeklődni „300” jelige alatt „Schmolka” hirdetőirodában, Novi Sad, Futoski put 2. 10187—1

HOVÁ SZALADSZ!!

Szaladok (8826-2-30)

FELLNER ZSIGÁHOZ

Novisad, Jermenska ulica 3., hol legjobb minőségű sajt gyártmányu papirzacskót és csomagolópapírost legolcsóbban kaphatom.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a Darányi-telepen 54. szám alatti vendéglőmben

Szilveszter Estélyt

rendezek. **Újév napján táncmulatság.** Kitűnő schiller és fehér borokról gondoskodva. Számos látogatást kér

Dropka Ferenczné, vendéglős.

KŐSÓ

és darált kősó, vagon és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás. Ugyszintén raktáron tartom a legjobb **falusi lisztet** stb.

Gausz János sómalma

Novisad, Futoski put 66. - Tel. 534.
10.20—1—12

Számlairónő,

ki a könyvelésben is már üzleti gyakorlattal bír, a szerb, német, magyar üzleti levélírást végezni tudja, felvétetik. Írásbeli ajánlatok a fizetési igény megjelölésével **K. Tóth Antal vaskereskedőhöz** intézendők. 10186—1

Soffőr-iskola!

Kezdődnek az előadások és az autózéshez szükséges gyakorlatok. A tanítás teoretikus és praktikus. Az előadások hivatalos nyelven. Jelentkezéseket felvesz és felvilágosításokkal szolgál **Autógárdzs, valamint autó- és motorjavító műhely**

Pešenjanski J. Novisad

10099 Madjarska ul. 53. 1—3

ZONGORÁK és PIANINOK

elsőrendű bécsi és berlini gyártmányok, részletfizetésre mérsékelt áron kaphatók

Uj. KLEIN KÁROLY
zongora raktárában Novi-Vrba,
Kralja Petra ul. 381. sz.

FRITSCH FRIGYES

lakatos és mechanikai gépműhely NOVISAD Željeznička u. 41.

Vasszerkezetek, idomvasablakok, rácsok, gépjavitások, szerelések, esztergályos és szerelési munkákat a legutányosabb árban, autogenheggesztés. Lakatossegéd és tanoncok felvételnek jó fizetéssel. 10148

LICHTSCHEIN MÁRTON és TÁRSAI

Mezőgazdasági gépek. — Malomberendezések. — Motorok. — Szerszámok és szerszámgépek. — Fés és fémmegmunkáló gépek. — Egészségügyi és vízvezetési berendezések. — Műszaki cikkek.

Főüzlet:
KR. ALEKSANDRA UL. 17.
Tel. 128.

NOVISAD

Fióküzlet:
FUTOSKI PUT 6. SZÁM.
Tel. 296.

Sürgőnycim: LICHTSCHEIN NOVISAD.

Gebr. Seck, malomgépgyár Dresden és E. J. Heller, malomkögyár Sandau, képvisellete és lerakata.

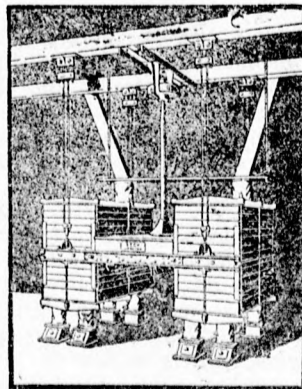
Eredeti GARVENS szivattyúk,
Gáz-, furó- és kazáncsővek,
Gőz- és vízvezetési szerelvények,
Feszmerők, olajozók.

Eredeti svájci selymek.

Bronz- és sodronyszövetek.
Koronakalapácsok, csákányok.
Sikszitagolyók és szövetek
KÖZLÖMŰTENGELYEK.
SZINBÖRGÉPSZIJAK.
TEVESZŐRSZIJAK.

Mérnöki látogatás.

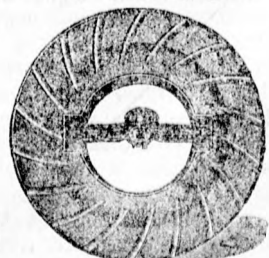
Telies malomberendezések és rekonstrukciók.

ESZTERGAPADOK.
Furógépek,
Gyalugépek,
Szerszámok,
Acélok.

Gép- és hengerolajok.

Tömitőanyagok,
Felvonóserlegek,
Hevederek, Zsáktalyigák.

VICS és KLEMM legmodernebb kárpitos műhely Novisad, Žitni trg 8.

Nyomatott Farkas és Dürbeck könyvnyomdájában Novisad, Željeznička (Petőfi) ulica 30. Telefon: 488.